

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Conceptnota uitfasering interlandelijke adoptie

Deze conceptnota verduidelijkt de acties die worden ondernomen met betrekking tot de uitfasering van interlandelijke adoptie om de onduidelijkheid hierover bij alle betrokkenen weg te nemen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beleidsveld: Opgroeien

B. KADER EN CONTEXT

Op 4 maart 2026 gaven de verschillende fracties tijdens de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement aan dat er onvoldoende garanties geboden kunnen worden op een ethisch en correct verloop van interlandelijke adoptie. Er groeide consensus over de uitfasering van interlandelijke adoptie.

Deze nota zet uiteen welke stappen er genomen dienen te worden om een zorgvuldig omkaderde uitfasering van interlandelijke adoptie te realiseren, met aandacht voor het perspectief van alle betrokkenen. We beogen hierbij een zorgzame transitie, rechtszekerheid en duidelijke communicatie op korte termijn.

Dat vergt actie op twee sporen:

- 1) Een nieuw decreet adoptie
- 2) Een uitfaseringsproces dat kandidaat-adoptanten voor interlandelijke adoptie ondersteunt en duidelijkheid biedt

2.1. Een nieuw decreet adoptie

Er wordt een nieuw decreet adoptie uitgewerkt. Het huidige decreet interlandelijke adoptie wordt opgeheven. Het nieuwe decreet omvat de volgende aspecten:

- het gezamenlijke voortraject pleegzorg en (binnenlandse en intrafamiliale) adoptie;
- binnenlandse adoptie van een gekend/ongekend kind;
- intrafamiliale adoptie;
- de nazorg en ondersteuning van alle adoptiebetrokkenen;
- de herziene opdracht van het Vlaams Centrum Adoptie (VCA) en andere actoren;
- de gegevensdeling;
- de bepalingen voor het uitfaseringsproces m.b.t. de interlandelijke adoptie.

Dit decreet zal tot stand komen volgens de gebruikelijke overleg- en besluitvormingsprocedures.

2.2. Het uitfaseringsproces interlandelijke adoptie

Het uitfaseringsproces m.b.t. de interlandelijke adoptie moet rekening houden met de kandidaat-adoptanten en de verschillende fases van het adoptieproces waarin zij zich bevinden. Dit moet een helder verwachtingsmanagement bewerkstellingen. Dit betekent voor de verschillende stakeholders:

Interlandelijke kandidaat-adoptanten op de wachtlijst om te adopteren

Kandidaat-adoptanten die zijn aangemeld maar nog niet gestart zijn met infosessies of de voorbereiding kunnen geen verdere stappen meer zetten met het oog op een interlandelijke adoptie. Dit is in lijn met de bestaande adoptiepauze waarbij sinds begin 2024 geen nieuwe kandidaten voor interlandelijke adoptie mochten starten met de voorbereiding. Kandidaat-adoptanten op de wachtlijst zullen toegeleid worden naar het gezamenlijke voortraject pleegzorg en adoptie.

Interlandelijke kandidaat-adoptanten met een geschiktheidsvonnis of dossier in een herkomstland

Na de inwerkingtreding van het decreet waarin het uitfaseringsscenario wordt vastgelegd, worden enkel nog die adoptieprocedures afgewerkt waar er al een voorstel tot matching werd voorgelegd aan het VCA. Alle andere interlandelijke adoptieprocedures worden onmiddellijk (van rechtswege) stopgezet, ongeacht de fase waarin ze zich bevinden.

Interlandelijke adoptie van een gekend kind (intrafamiliale adoptie)

Intrafamiliale adoptie betreft uitsluitend adopties van kinderen uit het buitenland door verwanten tot de 4e graad die hun gewoonlijke verblijfplaats (de zogenoemde 'habitual residence') in Vlaanderen hebben, of kinderen met wie kandidaat-adoptanten een voorafgaande (aantoonbare) affectieve band hebben omdat zij bijvoorbeeld gedurende langere tijd de zorg en opvoeding hebben opgenomen. Ook broers en zussen van eerder in Vlaanderen geplaatste kinderen kunnen via deze weg geadopteerd worden op voorwaarde dat dit gebeurt op uitdrukkelijke vraag van het herkomstland.

Het blijft in die gevallen belangrijk om streng te waken over de wenselijkheid en haalbaarheid van dergelijke aanvragen en de adoptieprocedure moet in elk geval volgens de principes van het Haags Verdrag verlopen. Het VCA zal voorafgaand aan de effectieve opstart van een dergelijke procedure steeds onderzoek verrichten naar:

- De motivatie voor de adoptie bij kandidaat-adoptanten;
- De situatie van het kind (inschatting van adoptabiliteit en subsidiariteit);
- Juridische haalbaarheid (toetsing aan wettelijke voorwaarden, verloop van procedure).

Op die manier wordt vermeden dat de intrafamiliale adoptie oneigenlijk gebruikt wordt vb. voor migratiedoeleinden.

Kandidaat-adoptanten voor binnenlandse adoptie

De beslissing om interlandelijke adoptie af te bouwen heeft geen enkele impact op de organisatie van de binnenlandse adoptie, zowel van een gekend als een ongekend kind.

Voor de kandidaat-adoptanten die al aan de procedure gerelateerde kosten gemaakt hebben en door deze beslissing niet meer tot interlandelijke adoptie kunnen overgaan, wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn tot compensatie. Hier wordt met deze nota nog geen voorafname op gedaan.

2. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Deze nota houdt geen financieel of budgettair engagement in vanwege de Vlaamse Gemeenschap.

3. AKKOORDVERKLARING DOOR DE VLAAMSE REGERING

De Vlaamse Regering:

1. Neemt akte van de noodzaak om duidelijkheid te scheppen over de impact van uitfasering van interlandelijke adoptie op alle betrokkenen;
2. Stemt in met:
 - de opmaak van een nieuw decreet adoptie;
 - de gevolgen van de uitfasering van interlandelijke adoptie voor de verschillende betrokken groepen kandidaat-adoptanten.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ